

**ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ SOSYAL HİZMET BÖLÜMÜ
ÖĞRENCİLERİNİN KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ İLE KARIYER PLANLAMALARI
ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ¹**

1. Hatice Kübra SARI²

2. Erkan DİKİCİ³

ÖZET

Bu çalışmada sosyal hizmet bölümü öğrencilerinin kişilik özellikleri ile kariyer planlaması arasındaki ilişkisinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Veri toplama kısmında demografik sorular, beş faktör kişilik ölçeği (nevrotiklik, dışa dönüklük, açıklık, uyumluluk, vicdanlılık) ve kariyer geleceği ölçeği (kariyer uyumluluğu, kariyer iyimserliği, iş piyasalarına ilişkin algılanan bilgi) kullanılarak oluşturulan anket formu Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü'nde öğrenim gören 250 öğrenciye 2020-2021 Bahar döneminde uygulanmıştır. Verilerin analizinde bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü ANOVA testi, Levene testi, Tukey HSD testi ve Pearson Korelasyon analizi kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlarda kariyer uyumluluğu alt boyutu ile nevrotiklik alt boyutu arasındaki ilişki bulunamamıştır. Ancak kariyer iyimserliği ve iş piyasalarına ilişkin algılanan bilgi alt boyutları ile nevrotiklik alt boyutu arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler olduğu görülmüştür. Kariyer planlaması ölçeği ile kişilik özelliklerinin alt boyutları olan dışa dönüklük, uyumluluk, açıklık ve vicdanlılık boyutları arasında ise pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Hizmet, Kişilik Özellikleri, Kariyer, Kariyer Planlaması.

**EXAMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN PERSONAL
FEATURES AND CAREER PLANNING OF ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM
UNIVERSITY SOCIAL WORK DEPARTMENT STUDENTS**

ABSTRACT

In this study, it is aimed to determine the relationship between the personality traits of social work students and career planning. In the data collection part, the questionnaire form was created using demographic questions. Five-factor personality scale (neuroticism, extroversion, openness, agreeableness, conscientiousness) and career future scale (career adaptability, career optimism, perceived knowledge of job markets) was applied to 250 students studying in the Social Work

¹ Bu makale Dr. Öğr. Üyesi Erkan DİKİCİ danışmanlığında tamamlanan “Sosyal hizmet bölümü öğrencilerinin kişilik özellikleri ile kariyer planlaması arasındaki ilişki: Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi örneği” isimli yüksek lisans tezinden uyarlanmıştır.

² Bilim Uzmanı, Gümüşhane Üniversitesi, Sosyal Hizmet Yönetimi Ana Bilim Dalı, h.kubraerdem@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-0235-035X

³ Dr. Öğr. Üyesi, Gümüşhane Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü, dikicierkan@gmail.com, ORCID: 0000-0001-8319-0345

Geliş Tarihi: 14.12.2021 / Kabul Tarihi: 29.12.2021 Çalışma Türü: Araştırma Makalesi

Department of the Faculty of Economics and Administrative Sciences at Erzincan Binali Yıldırım University in the 2020-2021 Spring semester. Independent samples t-test, one-way ANOVA test, Levene test, Tukey HSD test and Pearson Correlation analysis were used in the analysis of the data. In the results obtained, no relationship was found between the career adaptability sub-dimension and the neuroticism sub-dimension. However, it was observed that there were positive and significant relationships between the sub-dimensions of career optimism and perceived knowledge about the job markets and the sub-dimension of neuroticism. On the other hand, positive significant relationships were found between the career planning scale and the sub-dimensions of personality traits such as extraversion, agreeableness, openness and conscientiousness.

Key Words: Social Work, Personality Traits, Career, Career Planning.

GİRİŞ

Sosyal hizmet mesleği bireye doğrudan dokunan, insanlarla birebir etkileşim ve iletişim içinde bulunarak onların ruhsal ve toplumsal mutluluklarını en üst düzeyde tutmayı amaçlayan nadir disiplinlerden birisidir. Bu nedenle sosyal çalışmacılar insanı içinde yaşadığı toplumdan ayrı olarak düşünmez ve insanı çevresi içinde bir birey olarak ele alarak mutluluğunu en üst düzeye çıkarmaya çalışmaktadırlar. Sosyal hizmet mesleğinin odak noktasını insan sevgisi oluşturmaktadır. İçinde insan sevgisi olmayan bir bürokrat, mimar, jeolog mesleki çalışmalar yapabilmektedir. Ancak, sosyal çalışmacının içinde insan sevgisinin olması hangi sosyal hizmet alanında çalışacak o işte verim alabilmesini mümkün kılacaktır (Tomanbay, 1999: 5-7).

Sosyal hizmet disiplini tüm dünyada eğitim olarak yüzyıllardır başarıyla verilmektedir. Bu durum ise sosyal hizmet mesleğini köklü bir geçmişe sahip kılmaktadır. Ancak Türkiye’de sosyal hizmet eğitiminin tarihçesi yeni sayılabilmektedir. Türkiye’de verilen eğitimin yaklaşık olarak yarım yüzyıllık bir geçmişi vardır. Sahip olduğu kısa tarihsel geçmişte, tek bir kurum çatısı altında verilen eğitim sonucunda az sayıda profesyonel meslek elemanı yetişmiştir. Böylece de yeterli miktarda sosyal hizmet uzmanı istihdamı gerçekleştirilememiştir. Türkiye’de sosyal hizmet eğitimi alanında bir takım değişimler ancak 2000’li yıllardan sonra yaşanmıştır. Çok sayıda sosyal hizmet bölümünün oldukça hızlı biçimde kurulması ve beraberinde öğrenci alımına başlaması, bu değişimle birlikte bir takım sorunları beraberinde getirdi. Özellikle yeni kurulan üniversitelerde yeterli öğretim elemanının olmaması, bir taraftan eğitimin kalitesinin sorgulanmasına neden olurken, diğer taraftan öğrencilerin geleceğe yönelik kariyer planlarında bir takım olumsuzlukları gün yüzüne çıkarmıştır. Bu noktada önemli eksikliklerden birisi de öğrencilerin kariyer planlamaları çerçevesinde eğitim aldıkları sosyal hizmet bölümünün kişilik özellikleri ile olan ilişkisi bağlamında yeterli düzeyde anlaşılır olmaması şeklinde ortaya çıkmıştır.

Bu çalışmanın temel amacı, sosyal hizmet bölümünde öğrenim gören öğrencilerin sahip oldukları kişilik özellikleri ile kariyer planlaması arasında bulunan ilişkiyi incelemektir. Bununla birlikte öğrencilerin demografik özelliklerinin de kişilik özellikleri ve kariyer planlamasıyla ilişkili olup olmadığı araştırılmıştır. İlişkiyi ölçmek için Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü’nde öğrenim gören 250 öğrenciye anket uygulanmıştır. Analizlerde SPSS 22 programı kullanılmıştır.

Çalışmanın literatüre iki önemli katkıda bulunacağı düşünülmektedir. İlk olarak literatüre sınırlı sayıda bulunan kariyer planlaması ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelendiği benzer araştırmaların sonuçlarıyla karşılaştırma imkanı sunması bakımından katkıda bulunacağı düşünülmektedir. İkinci olarak ise araştırmanın sosyal hizmet bölümü öğrencilerinin mezun olduktan sonra hedeflerine ulaşabilmeleri yolunda kariyer planlaması ve kişilik özelliklerinin önemli bir rol oynadığının anlaşılmasını sağlayacağı düşünülmektedir.

1.LİTERATÜR TARAMASI

Günümüze gelene kadar bu çalışmanın konusuna benzer şekilde kariyer planlaması ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi üniversite öğrencileri üzerinde ölçen dünyada ve Türkiye’de birçok çalışma yapılmıştır. Ancak söz konusu ilişkinin sosyal hizmet öğrencileri üzerinde incelendiği her hangi bir çalışma bulunmamaktadır. Ortaya çıkan sonuçlara göre kariyer planlaması ve kişilik özellikleri arasında ilişki olup olmadığını inceleyen yerli ve yabancı çalışmalara kronolojik sıralamayla aşağıda yer verilmiştir.

Kravetz ve Jones (1982) çalışmalarında kadın ve erkek sosyal hizmet lisansüstü öğrencilerinin mesleki beklenti ve hedeflerini incelemiştir. Sonuç olarak kız öğrencilerin erkeklerden daha düşük kariyer hedeflerine veya farklı mesleki tutumlara sahip olmadığını göstermiştir.

Rubin ve Johnson (1984) çalışmalarında sekiz adet sosyal hizmet yüksek lisans programına giren 257 doğrudan uygulama öğrencisinin ilgilerini ve isteklerini yaptıkları anketle değerlendirmişlerdir. Bulgularda öğrencilerin çoğunluğunun özel muayenehanede psikoterapist olmak için bir yol olarak yüksek lisans derecesini aradıklarını ve sosyal hizmetin misyonuna, ikili odaklanmaya veya ayırt edici işlevlere ve müşteri kitlesine çok az bağlılık gösterdikleri saptanmıştır.

Rubin vd. (1986) çalışmalarında ilgilerin ve isteklerin girişten mezuniyete kadar nasıl değiştiğini değerlendirmişlerdir. Bulgularda, öğrenciler arasında psikoterapi, özel muayenehane ve çoğu müşteri ve vaka durumu kategorisinin çekiciliğinde bir miktar düşüş olduğunu göstermişlerdir.

Butler (1990) çalışmasında sosyal hizmet yüksek lisans öğrencilerinin kariyer çıkarları üzerine daha önceki araştırmaları tekrarlamış ve genişletmiştir. Sonuç, çoğu sosyal hizmet öğrencisinin öncelikle terapist olmakla ilgilendiğini ve en çaresiz ve savunmasız müşteri topluluklarıyla çalışmak istemediğini bildiren önceki araştırmacılarla çelişmiştir.

Rompf ve Royse (1994) çalışmalarında seçilen yaşam olaylarının ve önceki istihdam, gönüllülük ve nüfuz sahibi kişiler gibi faktörlerin etkisini sosyal hizmet öğrencileri ve sosyal hizmet dışındaki öğrencilerden oluşan bir karşılaştırma grubu aracılığıyla incelemiştir. Sosyal hizmet öğrencilerinin ailelerinde alkolizm ve duygusal hastalık gibi sorunları bildirme ve bu deneyimleri kariyer seçimlerine bağlama olasılıkları daha yüksek bulunmuştur.

Serinkan ve Barutçu (2006) çalışmalarında Pamukkale Üniversitesi İİBF’de öğrenim gören öğrencilerin kariyer planlama ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçlamışlardır. Kadın ve erkek öğrenciler arasında kişilik özellikleri bakımından çeşitli farklılıklar olmasına rağmen cinsiyet değişkeni bakımından kariyer planları arasında anlamlı bir fark görülmemiştir.

Sha vd. (2012) çalışmalarında Pekin ve Şanghay’daki sosyal hizmet öğrencilerinin kariyer tercihleri, beş yıl içinde yapmayı düşündükleri işler ve aldıkları eğitim hakkındaki görüşleri ile ilgili bir anketin sonuçlarını bildirmişlerdir. Sonuçlar, sosyal hizmetin, aileler ve gruplarla çalışmak yerine tercih edilen bireysel danışmanlık ve psikoterapi ile güçlü bir şekilde bağlantılı olduğunu göstermiştir.

Erbay ve Sevin (2013) çalışmalarında Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü 4. Sınıfta eğitim gören 83 öğrencinin sosyal hizmet eğitimi hakkında görüşlerini almayı amaçlamışlardır. Öğrenciler sosyal hizmet eğitimi yeterli gördüklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin genel olarak kendilerini mesleki yaşam için hazır hissettikleri ve lisansüstü eğitimi düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Holley ve Young (2013) çalışmalarında 76 doktora derecesine sahip sosyal hizmet fakültesinin kariyer kararlarını etkileyen faktörler hakkındaki deneyimlerini ve bakış açılarını bir posta ve çevrimiçi

anketten elde edilen nicel ve nitel bulgularla incelemeyi amaçlamışlardır. İşle ilgili karar vermede kadınlar ve erkekler arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları tartışmışlardır. Katılımcıların, kariyer hedeflerine yönelik çalışırken toplumsal cinsiyetle ilgili engellere ve örgütsel desteklere ilişkin algıları sunulmuş ve sosyal hizmet eğitim programları için çıkarımlar araştırılmıştır.

Özdemir ve Aras (2015) çalışmalarında sosyal hizmetlerde kariyer uygulamalarına değinmişlerdir. Sosyal hizmetlerde çalışma alanlarının geniş olmasına rağmen özel sektör kuruluşlarının aksine kamuda kariyer uygulamaları-terfi ve transferlerin yönetmeliklerle belirlendiği açıklanmıştır. Başarı ve yetkinliklerden ziyade kıdemın kariyer uygulamalarında öne çıktığı belirtilmiştir.

Sevim ve Altun (2017) çalışmalarında Sosyal Hizmet bölümünün Türkiye’de devlet ve vakıf üniversitelerinde gösterdiği artışın getirmiş olduğu problemlerin öğrenciler üzerinde nasıl tepki gördüğü ve nitelik bakımından nasıl algılandığı üzerinde durmak istemişlerdir. Sonuç olarak sosyal hizmet bölümü öğrencilerinin mesleki gelecek kaygılarının yüksek olduğu ve öğrencilerin çoğunluğunun istihdam olanaklarının yeterli olmadığını düşündüğü görülmüştür.

Koçak vd. (2018) çalışmalarında Türk sosyal hizmet öğrencilerinin sosyal hizmet bölümünü seçme ve sosyal hizmet eğitimine devam etmedeki motivasyon sebeplerini incelemeyi amaçlamışlardır. Açıköğretim ve örgün eğitimde okuyan öğrencilerin katıldığı çalışmada her iki eğitim grubunda da hem kariyer odaklı hem de özgecil motivasyon olduğu görülmüş aralarında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Ayan Kocabaş (2019) çalışmasında sosyal hizmet eğitimi almakta olan lisans öğrencilerinin kariyer planlarını yaparken mezun olduktan sonra çalışmak istedikleri kurumları ve çalışma yaşamında önem verecekleri faktörleri belirlemeyi amaçlamışlardır. Kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre sosyal hizmet mesleğini kendi kişisel özelliklerine ve ilgi alanlarına daha uygun bulduğu saptanmıştır.

Aksoy (2020) çalışmasında öğrencilerin kariyer planlaması ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin boyutunu incelemeyi amaçlamıştır. Çalışma 2019-2020 eğitim yılında Bitlis Eren Üniversitesi fakültelerinde okuyan 444 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Sonuç olarak kariyer planlaması ve kişiliğin alt boyutlarından biri olan nevroitiklik arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu görülmüştür. Diğer taraftan kariyer planlaması ve kişiliğin alt boyutlarından dışa dönüklük, açıklık, uyumluluk ve vicdanlılık arasında ise pozitif yönlü bir ilişki saptanmıştır.

2. MATERYAL VE YÖNTEM

Bu çalışmanın temel amacı sosyal hizmet bölümünde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin kariyer planlaması ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Ayrıca öğrencilerin demografik özelliklerinin de kariyer planlaması ve kişilik özellikleriyle ilişkili olup olmadığı araştırılmıştır. Araştırmanın ana kütlesi 2020-2021 eğitim öğretim yılında EBYU İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet bölümünde öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 2020-2021 eğitim öğretim yılında EBYU İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet bölümünde öğrenim gören 231 Sosyal Hizmet bölümü öğrencisi oluşturmaktadır. Bu çerçevede kolayda örnekleme yöntemi ile yeterli bilimsel geçerlilik sayısına ulaşabilmek için 250 kişinin anketleri doldurması sağlanmıştır. Bu kapsamda oluşturulan anket formu üç bölümden meydana gelmektedir. Birinci bölüm, cinsiyet, yaş, sınıf ve öğrenim türü gibi demografik özelliklerden oluşmaktadır. İkinci bölüm, öğrencilerin kişilik özelliklerini belirleyebilmek için 44 soru yer alan beş faktör kişilik ölçeğinden oluşmaktadır. Kişilik özelliklerini ölçmek için “Beş Faktör Kişilik Ölçeği” kullanılmıştır (Benet-Martinez ve John, 1998). Üçüncü bölüm ise öğrencilerin kariyer planlarını ölçen 25 soruluk kariyer geleceği ölçeğinden oluşmaktadır. Kariyer planlamasını ölçmek için “Kariyer Geleceği Ölçeği” kullanılmıştır (Rottinghaus vd., 2005). Araştırmacı tarafından uygulanan anketler sonucunda elde edilen bilgiler çalışmanın veri tabanını ortaya çıkarmaktadır.

Araştırmada esas olarak öğrencilerin sahip olduğu kişilik özellikleri ile kariyer planlaması arasındaki ilişkinin ne şekilde olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Bunu gerçekleştirmek için yapılan literatür taraması sonucunda ulaşılan kişilik özellikleri ve kariyer planlamasına ait alt boyutlar ile hipotezler geliştirilmiştir. Kişilik özelliklerine ait beş alt boyut nevroitiklik, dışa dönüklük, açıklık, uyumluluk ve vicdanlılıktır. Kariyer planlamasına ait üç alt boyut ise kariyer uyumu, iyimserlik ve iş piyasalarına ilişkin algılanan bilgidir.

3. BULGULAR

Bulgular başlığı altında öğrencilerin demografik özelliklerine ait bilgiler, istatistiki bilgiler ve araştırmanın esas sorularına cevap niteliğinde olabilecek değişkenlerin arasındaki ilişki katsayıları verilmiştir.

3.1.Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan 250 öğrencinin demografik özelliklerine göre dağılımı tanımlayıcı istatistikler aracılığıyla incelenmektedir (N, %). Bu kapsamda elde edilen bulgular Tablo 1’de verilmektedir.

Tablo 1. Öğrencilerin Demografik Özelliklerine Ait Bulgular

	N	%		N	%
Cinsiyet			Ailenin Ortalama Aylık Geliri		
Erkek	33	13,2	0-2500	77	30,8
Kadın	217	86,8	2501-4000	84	33,6
Yaş			4001-5500	37	14,8
17 ve altı	0	0	5501-7000	39	15,6
18	9	3,6	7001 ve üzeri	13	5,2
19	30	12	Ailenin Yaşadığı Şehir		
20	60	24	Büyük Şehir	51	20,4
21	64	25,6	Şehir	71	28,4
22	53	21,2	İlçe	66	26,4
23 ve üzeri	34	13,6	Köy	62	24,8
Sınıf			Annenin Eğitim Durumu		
1	102	40,8	Okuma-yazma bilmiyor	37	14,8
2	62	24,8	İlköğretim	165	66
3	70	28	Lise	36	14,4
4	16	6,4	Üniversite	12	4,8
Öğrenim Türü			Babannın Eğitim Durumu		
Birinci Öğretim	142	56,8	Okuma-yazma bilmiyor	3	1,2
İkinci Öğretim	108	43,2	İlköğretim	138	55,2

Akademik Ortalama			Lise	70	28
0-1	0	0	Üniversite	39	15,6
1-1,49	4	1,6			
1,50-1,99	7	2,8			
2-2,49	22	8,8			
2,5-2,99	74	29,6			
3-4	143	57,2			
Yaşanan Yer					
Yalnız evde	1	0,4			
Aile ile evde	235	94			
Yurtta	9	3,6			
Arkadaş ile evde	4	1,6			
Akraba ile evde	1	0,4			
Diğer	0	0			

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin %86,8'i kadınlardan, 13,2'si ise erkeklerden meydana gelmektedir. Öğrencilerin yaş aralıkları incelendiğinde yaklaşık yarısının 20 ve 21 yaşında olduğu görülmektedir. Ankete cevap verdikleri 2021 Bahar döneminde öğrencilerin %40,8'inin birinci sınıfta öğrenim gördüğü anlaşılmaktadır. Öğrenim türlerine bakıldığında öğrencilerin %56,8'i birinci öğretimde, %43,2'si ise ikinci öğretimdedir. Söz konusu öğrencilerin akademik ortalamaları göz önüne alındığında akademik ortalaması 1'in altında öğrenci bulunmamaktadır.

Ankete katılan öğrencilerin %94'ü ailesiyle aynı evde ikamet etmektedir. Ailelerinin yaşadığı yer incelendiğinde yaklaşık %75'inin şehirde yaşadığı belirlenmiştir. Gelir dağılımı bakımından ailelerin yarısından fazlasının 4000 TL'nin altında aylık gelir ile geçimlerini sağladıkları ortaya çıkmaktadır.

Ebeveynlerin eğitim durumuna ilişkin dağılım dikkate alındığında babaların annelere göre daha eğitilmiş olduğu anlaşılmaktadır.

Son olarak sosyal hizmet bölümüne ilişkin bilgi almak için sorulmuş olan iki demografik sorudan birincisine göre katılımcı öğrencilerin %78,4'ü bu bölümü isteyerek tercih ettiği görülmektedir. Bölümü tercih etmelerinde etkili olan nedenler neredeyse eşit dağılım göstermektedir. Söz konusu iki sorunun sonuçlarından sosyal hizmet bölümü öğrencilerinin isteyerek bu bölümü tercih ettikleri ve tercih nedenlerinin genel olarak farklılık gösterdiği ortaya çıkmaktadır.

3.2. Kişilik Özellikleri-Kariyer Planlaması İlişkinine Ait Bilgiler

Kişilik özellikleri ile kariyer planlaması arasındaki ilişkinin belirlenebilmesi ve söz konusu ilişkinin derecesinin bulunabilmesi için korelasyon analizi yapılmıştır. Korelasyon analizi sonucu ulaşılan bulgular Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2. Kariyer Planlaması ve Beş Faktör Kişilik Özelliklerine İlişkin Korelasyon Analizi Tablosu

Ölçekler	Ortalama	Standart Sapma	KP1	KP2	KP3	K1	K2	K3	K4	K5
Kariyer Uyumluluğu	3,722	0,442	-							
Kariyer İyimserliği	3,321	0,329	0,197**	-						
İş Piyasalarla İlişkin Algılanan Bilgi	3,052	0,527	0,248**	0,211**	-					
Nevrotiklik	2,963	0,450	-0,002	0,158*	0,151*	-				
Dışa Dönüklük	3,471	0,420	0,334**	0,268**	0,210**	0,217**	-			
Açıklık	3,584	0,459	0,456**	0,095	0,228**	0,081	0,509**	-		
Uyumluluk	3,396	0,363	0,208**	0,239**	0,152*	0,290**	0,279**	0,279**	-	
Vicdanlılık	3,258	0,398	0,176**	0,310**	0,216**	0,345**	0,404**	0,319**	0,257**	-

** 0,05 düzeyinde, N=250

Tablo 2’de ölçeklere ilişkin yapılan korelasyon analiziyle araştırmanın hipotez kısmında sunulan kişilik özellikleri ile kariyer planlaması arasındaki ilişkilerin anlamlı olduğu gösterilmiştir. Ayrıca Tablo 2’den kişilik özelliklerinin alt boyutları ile kariyer planlamasının alt boyutları arasında pozitif yönlü zayıf bir ilişki olduğu görülmektedir.

Tablo 2’de korelasyon analizleri ile kişilik özellikleri ölçeğinin alt boyutları ile kariyer planlaması ölçeğinin alt boyutları arasında ilişkiler arasındaki farklılıklar gösterilmektedir. Buradan hareketle nevroitiklikle kariyer uyumluluğu arasında ilişki bulunamamıştır.

Nevrotiklik dışındaki kişilik özellikleri ölçeğinin alt boyutlarıyla kariyer planlaması ölçeğinin alt boyutları arasındaki ilişkiler pozitifdir.

3.3. Katılımcı Öğrencilerin Özellikleri ile Beş Faktör Kişilik Boyutları İlişkisi

Ankete katılan sosyal hizmet öğrencilerinin demografik özellikleri ve beş faktör kişilik boyutlarına ilişkin özelliklerin farklılığa sahip olup olmadığını gösterebilmek için T-testi veya Anova testi yapılmıştır. Söz konusu analizlere ait bilgilere aşağıda yer verilmektedir.

3.3.1. Katılımcı Öğrencilerin Cinsiyetine İlişkin Bulgular

Cinsiyete göre katılımcı öğrencilerin beş faktör kişilik ölçeği puanlarının anlamlı bir farka sahip olup olmadığı bağımsız örneklem t-testi ile analiz edilmiştir. Ulaşılan bulgular Tablo 3’te belirtilmektedir.

Tablo 3. Cinsiyete Göre Beş Faktör Kişilik Ölçeği Boyutlarının T-Testi Sonuçları

Ölçeğin Boyutları	Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma	T	P
Nevrotiklik	Erkek	33	3,049	0,565	0,46	0,238
	Kadın	217	2,949	0,430		
Dışa Dönüklük	Erkek	33	3,556	0,459	0,228	0,209
	Kadın	217	3,457	0,414		
Açıklık	Erkek	33	3,593	0,466	0,891	0,899
	Kadın	217	3,582	0,459		
Uyumluluk	Erkek	33	3,383	0,378	0,872	0,843
	Kadın	217	3,397	0,361		
Vicdanlılık	Erkek	33	3,400	0,423	0,652	0,028
	Kadın	217	3,237	0,391		

Bağımsız örneklem t-testi sonuçlarına göre vicdanlılık alt boyutuyla erkek ve kadın öğrenciler arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark vardır ($p<0,05$). Vicdanlılık alt boyutu için 3,4 değeriyle erkek öğrencilerin puan ortalaması 3,237 değerine sahip olan kadın öğrencilerin puan ortalamasından yüksektir. Beş faktör kişilik ölçeğini oluşturan alt boyutlara ait bulgulara bakıldığında cinsiyetin alt boyutlardan sadece vicdanlılık boyutunu etkilediği görülmektedir.

3.3.2. Katılımcı Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Sınıflara İlişkin Bulgular

Katılımcı öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıflara göre beş faktör kişilik ölçeği puanlarının farklılığa sahip olup olmadığı tek yönlü ANOVA ile analiz edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf ile beş faktör kişilik ölçeği puanları arasındaki farkın ait olduğu grup ortalamalarını gösterebilmek için Tukey testi yapılmıştır. Ulaşılan bulgular Tablo 4'te belirtilmektedir.

Tablo 4. Beş Faktör Kişilik Ölçeği Boyutlarının Öğrenim Görülen Sınıflara Göre ANOVA Testi Sonuçları

Ölçeğin Boyutları	Sınıf	N	Ortalama	Standart Sapma	ANOVA	
					F	P
Nevrotiklik	1. Sınıf	102	3,034	0,502	1,637	0,181
	2. Sınıf	62	2,889	0,376		
	3. Sınıf	70	2,942	0,449		
	4. Sınıf	16	2,882	0,304		
Dışa Dönüklük	1. Sınıf	102	3,541	0,455	2,168	0,092
	2. Sınıf	62	3,379	0,380		
	3. Sınıf	70	3,439	0,412		
	4. Sınıf	16	3,515	0,312		
Açıklık	1. Sınıf	102	3,671	0,461	2,146	0,095
	2. Sınıf	62	3,529	0,444		
	3. Sınıf	70	3,530	0,477		
	4. Sınıf	16	3,481	0,369		
Uyumluluk	1. Sınıf	102	3,446	0,373	2,169	0,092
	2. Sınıf	62	3,302	0,403		
	3. Sınıf	70	3,412	0,324		
	4. Sınıf	16	3,354	0,223		
Vicdanlılık	1. Sınıf	102	3,345	0,441	3,408	0,018
	2. Sınıf	62	3,154	0,330		

	3. Sınıf	70	3,217	0,371		
	4. Sınıf	16	3,291	0,371		
Toplam	1. Sınıf	102	5,679	0,501	4,740	0,003
	2. Sınıf	62	5,418	0,420		
	3. Sınıf	70	5,514	0,439		
	4. Sınıf	16	5,508	0,214		

Anova testi sonuçlarına göre vicdanlılık alt boyutuyla öğrencilerin öğrenim gördüğü sınıf arasında $p < 0,05$ koşulu sağlandığından istatistiki açıdan anlamlı bir fark vardır. Yani öğrencilerin öğrenim gördüğü sınıf vicdanlılık alt boyutunu etkilemektedir. Tukey testi ile vicdanlılık alt boyutu ortalamasındaki farkın “1-2” de anlamlı olduğu belirlenmiştir. Vicdanlılık alt boyutu için 3,345 değeriyle birinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler en yüksek puan ortalamasına, 3,217 değeriyle üçüncü sınıfta öğrenim gören öğrenciler en düşük puan ortalamasına sahiptir. Son olarak beş faktör kişilik ölçeği açısından bakıldığında öğrencilerin öğrenim gördüğü sınıftan etkilendiği görülmektedir ($p < 0,05$). Tukey testi ile beş faktör kişilik ölçeği ortalamasındaki farkın “1-2” de anlamlı olduğu belirlenmiştir.

3.3.3. Katılımcı Öğrencilerin Yaşların İlişkin Bulgular

Katılımcı öğrencilerin yaşlarına göre beş faktör kişilik ölçeği puanlarının farklılığa sahip olup olmadığı tek yönlü ANOVA ile analiz edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin yaşları ile beş faktör kişilik ölçeği puanları arasındaki farkın ait olduğu grup ortalamalarını gösterebilmek için Tukey testi yapılmıştır. Ulaşılan bulgular Tablo 5’de belirtilmektedir.

Tablo 5. Beş Faktör Kişilik Ölçeği Boyutlarının Öğrencilerin Yaşına Göre ANOVA Testi Sonuçları

Ölçeğin Boyutları	Yaş	N	Ortalama	Standart Sapma	ANOVA	
					F	P
Nevrotiklik	18	9	3,319	0,410	1,832	0,107
	19	30	3,066	0,560		
	20	60	2,933	0,468		
	21	64	2,906	0,397		
	22	53	2,978	0,396		
	23 ve üstü	34	2,911	0,465		
Dışa Dönüklük	18	9	3,666	0,306	1,933	0,090
	19	30	3,470	0,506		
	20	60	3,572	0,434		
	21	64	3,453	0,351		
	22	53	3,429	0,380		
	23 ve üstü	34	3,338	0,486		
Açıklık	18	9	3,644	0,471	1,625	0,154
	19	30	3,573	0,511		
	20	60	3,705	0,479		
	21	64	3,543	0,408		
	22	53	3,473	0,386		
	23 ve üstü	34	3,614	0,541		
Uyumluluk	18	9	3,432	0,421	1,210	0,305
	19	30	3,429	0,250		
	20	60	3,450	0,403		
	21	64	3,409	0,339		
	22	53	3,371	0,393		

	23 ve üstü	34	3,271	0,344		
Vicdanlılık	18	9	3,395	0,512	2,625	0,025
	19	30	3,277	0,433		
	20	60	3,374	0,442		
	21	64	3,137	0,314		
	22	53	3,222	0,386		
	23 ve üstü	34	3,287	0,368		
Toplam	18	9	5,819	0,507	2,291	0,051
	19	30	5,606	0,536		
	20	60	5,678	0,507		
	21	64	5,483	0,337		
	22	53	5,491	0,420		
	23 ve üstü	34	5,474	0,515		

Anova testi sonuçlarına göre vicdanlılık alt boyutuyla öğrencilerin öğrenim gördüğü sınıf arasında $p < 0,05$ koşulu sağlandığından istatistikî açıdan anlamlı bir fark vardır. Yani öğrencilerin yaşları vicdanlılık alt boyutunu etkilemektedir. Tukey testi ile vicdanlılık alt boyutu ortalamasındaki farkın “20-21” de anlamlı olduğu belirlenmiştir. Vicdanlılık alt boyutu için 3,395 değeriyle on sekiz yaşındaki öğrenciler en yüksek puan ortalamasına, 3,137 değeriyle yirmi bir yaşındaki öğrenciler en düşük puan ortalamasına sahiptir. Son olarak beş faktör kişilik ölçeği açısından bakıldığında öğrencilerin yaşlarından etkilenmediği görülmektedir ($p > 0,05$).

3.3.4. Katılımcı Öğrencilerin Öğrenim Türüne İlişkin Bulgular

Öğrenim türüne göre katılımcı öğrencilerin beş faktör kişilik ölçeği puanlarının anlamlı bir farka sahip olup olmadığı bağımsız örneklem t-testi ile analiz edilmiştir. Ulaşılan bulgular Tablo 6’da belirtilmektedir.

Tablo 6. Öğrenim Türüne Göre Beş Faktör Kişilik Ölçeği Boyutlarının T-Testi Sonuçları

Ölçeğin Boyutları	Öğrenim Türü	N	Ortalama	Standart Sapma	T	P
Nevrotiklik	1. Öğretim	142	2,985	0,448	0,886	0,376
	2. Öğretim	108	2,934	0,452		
Dışa Dönüklük	1. Öğretim	142	3,468	0,457	0,031	0,908
	2. Öğretim	108	3,474	0,369		
Açıklık	1. Öğretim	142	3,574	0,479	0,115	0,701
	2. Öğretim	108	3,597	0,434		
Uyumluluk	1. Öğretim	142	3,442	0,407	0,003	0,020
	2. Öğretim	108	3,334	0,286		
Vicdanlılık	1. Öğretim	142	3,277	0,417	0,087	0,406
	2. Öğretim	108	3,234	0,373		

Bağımsız örneklem t-testi sonuçlarına göre uyumluluk alt boyutuyla birinci öğretim ve ikinci öğretimde öğrenim gören öğrenciler arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$). Uyumluluk alt boyutu için 3,442 değeriyle birinci öğretimde öğrenim gören öğrencilerin puan ortalaması 3,334 değerine sahip olan ikinci öğretimde öğrenim gören öğrencilerin puan ortalamasından yüksektir. Beş faktör kişilik ölçeğini oluşturan alt boyutlara ait bulgulara bakıldığında öğrenim türlerinin alt boyutlardan sadece uyumluluk boyutunu etkilediği görülmektedir.

3.3.5. Katılımcı Öğrencilerin Ailelerinin Yaşadığı Yere İlişkin Bulgular

Katılımcı öğrencilerin ailelerinin yaşadığı yere göre beş faktör kişilik ölçeği puanlarının farklılığa sahip olup olmadığı tek yönlü ANOVA ile analiz edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin ailelerinin yaşadığı yer

ile beş faktör kişilik ölçeği puanları arasındaki farkın ait olduğu grup ortalamalarını gösterebilmek için Tukey testi yapılmıştır. Ulaşılan bulgular Tablo 7’de belirtilmektedir.

Tablo 7. Beş Faktör Kişilik Ölçeği Boyutlarının Öğrencilerin Ailelerinin Yaşadığı Yere Göre ANOVA Testi Sonuçları

Ölçeğin Boyutları	Ailenin Yaşadığı Yer	N	Ortalama	Standart Sapma	ANOVA	
					F	P
Nevrotiklik	B.Şehir	51	2,919	0,415	3,253	0,022
	Şehir	71	2,950	0,387		
	İlçe	66	3,100	0,498		
	Köy	62	2,866	0,466		
Dışa Dönüklük	B.Şehir	51	3,504	0,357	1,440	0,232
	Şehir	71	3,443	0,428		
	İlçe	66	3,541	0,356		
	Köy	62	3,399	0,509		
Açıklık	B.Şehir	51	3,607	0,433	0,699	0,553
	Şehir	71	3,564	0,469		
	İlçe	66	3,639	0,447		
	Köy	62	3,529	0,485		
Uyumluluk	B.Şehir	51	3,381	0,253	1,682	0,171
	Şehir	71	3,425	0,371		
	İlçe	66	3,319	0,356		
	Köy	62	3,453	0,425		
Vicdanlılık	B.Şehir	51	3,252	0,327	0,918	0,433
	Şehir	71	3,225	0,398		
	İlçe	66	3,326	0,436		
	Köy	62	3,229	0,410		
Toplam	B.Şehir	51	5,555	0,315	1,206	0,308
	Şehir	71	5,536	0,482		
	İlçe	66	5,642	0,490		
	Köy	62	5,492	0,503		

Anova testi sonuçlarına göre nevroitiklik alt boyutuyla öğrencilerin ailelerinin yaşadığı yer arasında $p<0,05$ koşulu sağlandığından istatistiki açıdan anlamlı bir fark vardır. Yani öğrencilerin ailelerinin yaşadığı yer nevroitiklik alt boyutunu etkilemektedir. Tukey testi ile nevroitiklik alt boyutu ortalamasındaki farkın “ ilçe- köy” de anlamlı olduğu belirlenmiştir. Nevrotiklik alt boyutu için 3,100 değeriyle aileleri ilçede yaşayan öğrenciler en yüksek puan ortalamasına, 2,866 değeriyle aileleri köyde yaşayan öğrenciler en düşük puan ortalamasına sahiptir.

3.3.6. Katılımcı Öğrencilerin Babalarının Eğitim Durumuna İlişkin Bulgular

Katılımcı öğrencilerin babalarının eğitim durumuna göre beş faktör kişilik ölçeği puanlarının farklılığa sahip olup olmadığı tek yönlü ANOVA ile analiz edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin babalarının eğitim durumu ile beş faktör kişilik ölçeği puanları arasındaki farkın ait olduğu grup ortalamalarını gösterebilmek için Tukey testi yapılmıştır. Ulaşılan bulgular Tablo 8’de belirtilmektedir.

Tablo 8. Beş Faktör Kişilik Ölçeği Boyutlarının Öğrencilerin Babalarının Eğitim Durumuna Göre ANOVA Testi Sonuçları

Ölçeğin Boyutları	Babanın Eğitim Durumu	N	Ortalama	Standart Sapma	ANOVA	
					F	P
Nevrotiklik	Okuma-yazma bilmiyor	3	2,708	1,063	1,052	0,370
	İlköğretim	138	2,981	0,459		
	Lise	70	2,903	0,364		
	Üniversite	39	3,025	0,500		
Dışa Dönüklük	Okuma-yazma bilmiyor	3	3,958	0,563	1,755	0,156
	İlköğretim	138	3,444	0,418		
	Lise	70	3,471	0,438		
	Üniversite	39	3,525	0,373		
Açıklık	Okuma-yazma bilmiyor	3	4,066	0,404	3,507	0,016
	İlköğretim	138	3,526	0,440		
	Lise	70	3,700	0,414		
	Üniversite	39	3,546	0,556		
Uyumluluk	Okuma-yazma bilmiyor	3	3,444	0,293	0,999	0,394
	İlköğretim	138	3,384	0,392		
	Lise	70	3,365	0,288		
	Üniversite	39	3,484	0,379		
Vicdanlılık	Okuma-yazma bilmiyor	3	3,222	0,618	1,842	0,140
	İlköğretim	138	3,208	0,372		
	Lise	70	3,304	0,426		
	Üniversite	39	3,356	0,411		
Toplam	Okuma-yazma bilmiyor	3	5,800	0,778	1,208	0,308
	İlköğretim	138	5,515	0,4339		
	Lise	70	5,581	0,450		
	Üniversite	39	5,646	0,528		

Anova testi sonuçlarına göre açıklık alt boyutuyla öğrencilerin babalarının eğitim durumu arasında $p < 0,05$ koşulu sağladığından istatistiki açıdan anlamlı bir fark vardır. Yani öğrencilerin babalarının eğitim durumu açıklık alt boyutunu etkilemektedir. Tukey testi ile açıklık alt boyutu ortalamasındaki farkın “ilköğretim-lise” de anlamlı olduğu belirlenmiştir. Açıklık alt boyutu için 4,066 değeriyle babaları okuma-yazma bilmeyen öğrenciler en yüksek puan ortalamasına, 3,526 değeriyle babaları ilköğretim mezunu olan öğrenciler en düşük puan ortalamasına sahiptir.

3.4. Katılımcı Öğrencilerin Özellikleri ile Kariyer Planlaması Boyutları İlişkisi

Ankete katılan sosyal hizmet öğrencilerinin demografik özellikleri ve kariyer planlaması boyutlarına ilişkin özelliklerin farklılığa sahip olup olmadığını gösterebilmek için T-testi veya Anova testi yapılmıştır. Söz konusu analizlere ait bilgilere aşağıda yer verilmektedir.

3.4.1. Katılımcı Öğrencilerin Yaşların İlişkin Bulgular

Katılımcı öğrencilerin yaşlarına göre kariyer planlaması puanlarının farklılığa sahip olup olmadığı tek yönlü ANOVA ile analiz edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin yaşları ile kariyer planlaması puanları arasındaki farkın ait olduğu grup ortalamalarını gösterebilmek için Tukey testi yapılmıştır. Ulaşılan bulgular Tablo 9’da belirtilmektedir.

Tablo 9. Kariyer Planlaması Boyutlarının Öğrencilerin Yaşına Göre ANOVA Testi Sonuçları

Ölçeğin Boyutları	Yaş	N	Ortalama	Standart Sapma	ANOVA	
					F	P
Uyum	18	9	3,585	0,452	1,588	0,164
	19	30	3,760	0,450		
	20	59	3,835	0,379		
	21	64	3,728	0,459		
	22	53	3,638	0,414		
	23 ve üstü	34	3,647	0,517		
İyimserlik	18	9	3,474	0,497	1,215	0,303
	19	30	3,333	0,261		
	20	59	3,354	0,293		
	21	64	3,323	0,335		
	22	53	3,317	0,360		
	23 ve üstü	34	3,216	0,319		
Bilgi	18	9	3,407	0,759	3,555	0,004
	19	30	3,300	0,520		
	20	59	3,062	0,562		
	21	64	2,927	0,454		
	22	53	3,081	0,510		
	23 ve üstü	34	2,911	0,459		
Toplam	18	9	3,489	0,471	2,457	0,052
	19	30	3,464	0,334		
	20	60	3,417	0,294		
	21	64	3,326	0,305		
	22	53	3,345	0,252		
	23 ve üstü	34	3,258	0,273		

Anova testi sonuçlarına göre iş piyasalarına ilişkin algılanan bilgi alt boyutuyla öğrencilerin öğrenim gördüğü sınıf arasında $p < 0,05$ koşulu sağlandığından istatistiki açıdan anlamlı bir fark vardır. Yani öğrencilerin öğrenim gördüğü sınıf iş piyasalarına ilişkin algılanan bilgi alt boyutunu etkilemektedir. Tukey testi ile iş piyasalarına ilişkin algılanan bilgi alt boyutu ortalamasındaki farkın “19-21” ve “19-23 ve üstü”de anlamlı olduğu belirlenmiştir. İş piyasalarına ilişkin algılanan bilgi alt boyutu için 3,407 değeriyle on sekiz yaşındaki öğrenciler en yüksek puan ortalamasına, 2,911 değeriyle yirmi üç ve üzerindeki yaşta olan öğrenciler en düşük puan ortalamasına sahiptir.

3.4.2. Katılımcı Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Durumuna İlişkin Bulgular

Katılımcı öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna göre kariyer planlaması puanlarının farklılığa sahip olup olmadığı tek yönlü ANOVA ile analiz edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin annelerinin eğitim durumu ile kariyer planlaması puanları arasındaki farkın ait olduğu grup ortalamalarını gösterebilmek için Tukey testi yapılmıştır. Ulaşılan bulgular Tablo 10’da belirtilmektedir.

Tablo 10. Kariyer Planlaması Boyutlarının Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Durumuna Göre ANOVA Testi Sonuçları

Ölçeğin Boyutları	Annenin Eğitim Durumu	N	Ortalama	Standart Sapma	ANOVA	
					F	P
Uyum	Okuma-yazma bilmiyor	36	3,767	0,497	2,653	0,049
	İlköğretim	165	3,732	0,412		
	Lise	36	3,744	0,450		
	Üniversite	12	3,378	0,550		
İyimserlik	Okuma-yazma bilmiyor	36	3,323	0,467	1,238	0,296
	İlköğretim	165	3,331	0,309		
	Lise	36	3,143	0,258		
	Üniversite	12	3,321	0,264		
Bilgi	Okuma-yazma bilmiyor	36	3,185	0,778	1,025	0,382
	İlköğretim	165	3,030	0,476		
	Lise	36	3,055	0,481		
	Üniversite	12	2,944	0,371		
Toplam	Okuma-yazma bilmiyor	36	3,425	0,438	2,446	0,064
	İlköğretim	165	3,364	0,263		
	Lise	36	3,378	0,301		
	Üniversite	12	3,155	0,282		

Anova testi sonuçlarına göre kariyer uyumluluğu alt boyutuyla öğrencilerin annelerinin eğitim durumu arasında $p < 0,05$ koşulu sağlandığından istatistikî açıdan anlamlı bir fark vardır. Yani öğrencilerin annelerinin eğitim durumu kariyer uyumluluğu alt boyutunu etkilemektedir. Tukey testi ile kariyer uyumluluğu alt boyutu ortalamasındaki farkın “okuma yazma bilmiyor-üniversite” ve “ilköğretim-üniversite”de anlamlı olduğu belirlenmiştir. Kariyer uyumluluğu alt boyutu için 3,767

değeriyle anneleri okuma-yazma bilmeyen öğrenciler en yüksek puan ortalamasına, 3,378 değeriyle anneleri üniversite mezunu olan öğrenciler en düşük puan ortalamasına sahiptir.

3.4.3. Katılımcı Öğrencilerin Sosyal Hizmet Bölümünü Tercih Durumlarına İlişkin Bulgular

Sosyal hizmet bölümünü isteyerek mi tercih edip etmediklerine göre katılımcı öğrencilerin kariyer planlaması puanlarının anlamlı bir farka sahip olup olmadığı bağımsız örneklem t-testi ile analiz edilmiştir. Ulaşılan bulgular Tablo 11’de belirtilmektedir.

Tablo 11. Sosyal Hizmet Bölümünü Tercih Durumlarına Göre Kariyer Planlaması Boyutlarının T-Testi Sonuçları

Ölçeğin Boyutları	İsteyerek Tercih	N	Ortalama	Standart Sapma	T	P
Uyum	Evet	196	3,753	0,442	0,866	0,030
	Hayır	53	3,605	0,424		
İyimserlik	Evet	196	3,329	0,329	0,747	0,455
	Hayır	53	3,291	0,328		
Bilgi	Evet	196	3,069	0,509	0,853	0,314
	Hayır	53	2,987	0,588		

Bağımsız örneklem t-testi sonuçlarına göre kariyer uyumluluğu alt boyutuyla sosyal hizmet bölümünü isteyerek tercih edip etmeme arasında istatistiki açıdan anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$). Kariyer uyumluluğu alt boyutu için 3,753 değeriyle sosyal hizmet bölümünü isteyerek tercih eden öğrencilerin puan ortalaması 3,605 değerine sahip olan sosyal hizmet bölümünü istemeyerek tercih eden öğrencilerin puan ortalamasından yüksektir.

SONUÇ

Çalışmada öncelikle yapılan analiz sonucu veri toplama aracı olarak kullanılan ölçeklerin Cronbach’s Alfa güvenilirlik katsayılarının 0,72’nin üzerinde olduğu bulunmuştur. Buradan ölçeklerin güvenilirlik düzeyinin iyi bir seviyede olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Büyüköztürk, 2019).

Çalışmada kullanılan iki ölçekten biri olan kariyer planlaması ölçeğinin cinsiyete göre yapılan analizi sonucunda kadın öğrencilerin kariyer planlama eğilimlerinin erkek öğrenciler kariyer planlama eğilimlerinden daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu farkın ortaya çıkma sebepleri arasında kadın öğrencilerin kariyer planlamayı erkek öğrencilerden daha fazla ciddiye alması gösterilebilir. Yapılan literatür taramasında Şeyhanlıoğlu (2018) kariyer planlama eğiliminin cinsiyete göre farklılık gösterdiğini ve kariyer planlama eğiliminin kadın çalışanlarda erkek çalışanlardan daha yüksek olduğunu belirtmiştir.

Kariyer planlaması ölçeğine öğrencilerin öğrenim gördüğü sınıf dikkate alınarak analiz yapıldığında alt boyutların üçünde de 1. sınıf öğrencilerinin puanlarının en yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Hem öğrencilerin öğrenim gördüğü sınıf hem de yaşa göre yapılan analizlerin sonucunda sosyal hizmet bölümünde öğrenim görmeye yeni başlayan öğrencilerde üst sınıflardan daha fazla kariyer planlaması eğiliminin önemsendiği görülmüştür.

Kariyer planlaması ölçeğinin öğrencilerin yaşadığı yere göre yapılan analizi sonucunda aileleri ile evde yaşayan öğrencilerin kariyer planlama eğilimlerinin arkadaşları ile evde yaşayan öğrencilerin kariyer planlama eğilimlerinden daha yüksek olduğu görülmüştür. Buradan hareketle aileleriyle birlikte ilçede yaşayan öğrencilerin kariyer planlamasına daha fazla önem sonucu ortaya çıkmaktadır.

Öğrencilerin anne ve babalarının eğitim durumlarının ortalama puanı dikkate alınarak analiz edildiğinde annesi okuma-yazma bilmeyen veya babası üniversite mezunu olan öğrencilerde kariyer

planlaması eğiliminin daha yüksek olduğu görülmektedir. Diğer taraftan tam tersi şekilde annesi üniversite mezunu olan veya babası okuma-yazma bilmeyen öğrencilerde ise kariyer planlaması eğiliminin daha düşük olduğu görülmektedir. Dolayısıyla ailelerin eğitim durumlarının çok iyi veya çok kötü olmasının öğrencilerin kariyer planlama eğilimini olumlu etkilediği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Kariyer planlaması ölçeğinin öğrencilerin sosyal hizmet bölümünü seçmelerinde etkili olan nedenlere göre yapılan analiz sonucunda öğrencilerin sosyal hizmet bölümünü tercih ederken sınav puanları veya öğretmenlerini dikkate almak yerine çevrelerindeki insanların yönlendirmesine göre karar verdikleri sonucu ortaya çıkabilir.

Çalışmada kullanılan bir diğer ölçek olan beş faktör kişilik ölçeğine ait boyutların demografik özelliklerle yapılan analizine ilişkin de çeşitli sonuçlara ulaşılmıştır. Cinsiyete göre yapılan analiz sonucunda beş faktör kişilik ölçeğinin nevrotiklik alt boyutu ortalamasının erkek öğrencilerde daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu sonuçtan yola çıkılarak erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha huzursuz, sabırsız ve endişeli oldukları söylenebilir. Bundan dolayı da erkek öğrencilerin daha stresli, utangaç, öfkeli, ani duygusal çıkışları olan bireyler oldukları sonucu ortaya çıkabilir (Yazgan İnanç ve Yerlikaya, 2012: 288). Analizde dışa dönüklük alt boyutunun ortalama puanı da erkek öğrencilerde daha yüksek çıkmıştır. Buradan hareketle erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre buldukları ortama kolay uyum sağladıkları, dost canlısı oldukları ve özgüvenlerinin yüksek olduğu söylenebilir (Somer vd., 2002: 23). Analizde açıklık alt boyutunun ortalama puanı da erkek öğrencilerde daha yüksek çıkmıştır. Yani erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha yüksek hayal gücüne sahip, cesur, yeni fikirler üretebilen, analitik yönü yüksek ve sorgulayıcı bireyler olduğu yorumu yapılabilir (Somer vd., 2002: 24). Analizde nevrotiklik, dışa dönüklük ve açıklık alt boyutlarında olduğu gibi vicdanlılık alt boyutunun ortalama puanı da erkek öğrencilerde daha yüksek çıkmıştır. Bu sonuç dikkate alınarak erkek öğrencilerin başarıma isteği, düzenlilik, disiplinli olma ve tedbir alma gibi özelliklerde kadın öğrencilerden daha sık davranış sergilediği söylenebilir (Goldberg, 1990: 1218-1225). Son olarak uyumluluk alt boyutuna göre yapılan analizde ise diğer alt boyutların sonucuyla tam tersi olacak şekilde uyumluluk alt boyutunun ortalama puanı kadın öğrencilerde daha yüksek çıkmıştır. Yani kadın öğrenciler erkek öğrencilerden daha çok işbirliği yapabilen, merhametli, fedakar, saygılı, affetmeyi seven, kişisel çatışmalardan uzak duran bireylerdir yorumu yapılabilir (Somer, Korkmaz ve Tatar, 2002: 23; Moody, 2007: 28).

Beş faktör kişilik ölçeğinin öğrencilerin öğrenim gördüğü sınıfa göre yapılan analizi sonucunda nevrotiklik alt boyutunda en yüksek ortalama birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerde bulunmaktadır. Buradan hareketle birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin daha stresli, endişeli ve karamsar olduğu söylenebilir (Zhang, 2003: 1432; Yazgan İnanç ve Yerlikaya, 2012: 288). Bu sonucun sebepleri arasında ilk olarak birinci sınıf öğrencilerin ergenlikten yeni çıkmış olmaları ve üniversite eğitimine başlayarak aldıkları sorumluluk gösterilebilir. Ayrıca üniversiteye başlayınca yeni arkadaşlıklar kurma ve farklı bir şehirde yaşama gibi heyecanlarının Covid-19 Koronavirüs salgınından dolayı ertelenmiş olması da nevrotikliğin ortalamasının birinci sınıflarda yüksek olmasının sebebi olarak gösterilebilir.

Beş faktör kişilik ölçeğinin öğrencilerin yaşadığı yere göre yapılan analizi sonucunda nevrotiklik alt boyutunun aileleriyle evde kalan öğrencilerdeki ortalama puanının arkadaşlarıyla veya yurttan kalan öğrencilerin ortalama puanından daha düşük olduğu görülmüştür. Yani aileleriyle evde kalan öğrencilerin daha stressiz, endişesiz ve pozitif olduğu söylenebilir (Yazgan İnanç ve Yerlikaya, 2012: 288). Analizde dışa dönüklük alt boyutunun ortalama puanı arkadaşlarıyla evde kalan öğrencilerde, aileleriyle evde kalan öğrencilerden daha yüksek çıkmıştır. Buradan hareketle arkadaşlarıyla evde kalan öğrencilerin buldukları ortama kolay uyum sağladıkları, dost canlısı oldukları ve özgüvenlerinin yüksek olduğu söylenebilir (Somer vd., 2002: 23). Analizde açıklık alt boyutunun ortalama puanının aileleriyle evde kalan öğrencilerdeki ortalama puanının arkadaşlarıyla veya yurttan kalan öğrencilerin

ortalama puanından daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu sonuç dikkate alınarak aileleriyle evde kalan öğrencilerin daha yüksek hayal gücüne sahip, cesur, yeni fikirler üretebilen, analitik yönü yüksek ve sorgulayıcı bireyler olduğu yorumu yapılabilir (Somer vd., 2002: 24). Analizde vicdanlılık alt boyutunun aileleriyle evde kalan öğrencilerdeki ortalama puanının arkadaşlarıyla veya yurttan kalan öğrencilerin ortalama puanından daha düşük olduğu görülmüştür. Yani arkadaşlarıyla evde veya yurttan kalan öğrencilerin başarıma isteği, düzenlilik, disiplinli olma ve tedbir alma gibi özelliklerde aileleriyle evde kalan öğrencilerden daha sık davranış sergilediği söylenebilir (Goldberg, 1990: 1218-1225).

Beş faktör kişilik ölçeğinin öğrencilerin ailelerinin yaşadığı yere göre yapılan analizi sonucunda nevroitiklik alt boyutunda en yüksek ortalama aileleri ilçelerde yaşayan öğrencilerde bulunmaktadır. Yani aileleri ilçede yaşayan öğrencilerin daha stresli, endişeli ve karamsar olduğu söylenebilir (Zhang, 2003: 1432; Yazgan İnanç ve Yerlikaya, 2012: 288). İlçede yaşayan ailelerin şehir hayatına göre sosyal ve ekonomik imkansızlıklara sahip olması bu durumun sebebi olarak düşünülebilir. Uyumluluk alt boyutuna göre yapılan analizde aileleri köylerde yaşayan öğrencilerin ortalama puanı, aileleri diğer yerleşim yerlerinden yaşayan öğrencilerden daha yüksek çıkmıştır. Buradan aileleri köylerde yaşayan öğrencilerin daha çok işbirliği yapabilen, merhametli, fedakar, saygılı, affetmeyi seven, kişisel çatışmalardan uzak duran bireyler olduğu yorumu yapılabilir (Somer vd., 2002: 23; Moody, 2007: 28).

Beş faktör kişilik ölçeğinin öğrencilerin ailelerinin aylık ortalama gelirine göre yapılan analizi sonucunda nevroitiklik alt boyutunda en düşük ortalama, aileleri en yüksek gelire sahip öğrencilerde görülmüştür. Yani ailelerin aylık ortalama geliri yüksek olan öğrencilerin daha stressiz, endişesiz ve pozitif olduğu söylenebilir (Zhang, 2003: 1432; Yazgan İnanç ve Yerlikaya, 2012: 288). Bu durumun sebebi olarak ailelerin sahip olduğu ekonomik imkanların yüksek olması gösterilebilir. Analizde dışa dönüklük alt boyutunun ortalama puanı aileleri aylık ortalama 4001-5000 arası gelire sahip olan öğrencilerde daha yüksek çıkmıştır. Buradan hareketle aileleri aylık ortalama 4001-5000 arası gelire sahip olan öğrencilerin, aileleri diğer gelir düzeylerine sahip öğrencilerden daha kolay buldukları ortama uyum sağladıkları, dost canlısı oldukları ve özgüvenlerinin yüksek olduğu söylenebilir (Somer vd., 2002: 23). Analizde aynı şekilde açıklık alt boyutunun ortalama puanı aileleri aylık ortalama 4001-5000 arası gelire sahip öğrencilerde daha yüksek çıkmıştır. Aileleri aylık ortalama 4001-5000 arası gelire sahip olan öğrencilerin, aileleri diğer gelir düzeylerine sahip öğrencilerden daha yüksek hayal gücüne sahip, cesur, yeni fikirler üretebilen, analitik yönü yüksek ve sorgulayıcı bireyler olduğu yorumu yapılabilir (Somer vd., 2002: 24). Aynı şekilde uyumluluk alt boyutuna göre yapılan analizde aileleri aylık ortalama 4001-5000 arası gelire sahip olan öğrencilerin ortalama puanı daha yüksek çıkmıştır. Buradan aileleri aylık ortalama 4001-5000 arası gelire sahip olan öğrencilerin daha çok işbirliği yapabilen, merhametli, fedakar, saygılı, affetmeyi seven, kişisel çatışmalardan uzak duran bireyler olduğu yorumu yapılabilir (Somer vd., 2002: 23; Moody, 2007: 28). Son olarak vicdanlılık alt boyutuna göre yapılan analizde de ortalama puan aileleri aylık ortalama 4001-5000 arası gelire sahip olan öğrencilerde daha yüksek çıkmıştır. Aileleri aylık ortalama 4001-5000 arası gelire sahip olan öğrencilerin, aileleri diğer gelir düzeylerine sahip öğrencilerden başarıma isteği, düzenlilik, disiplinli olma ve tedbir alma gibi özelliklerde daha sık davranış sergilediği söylenebilir (Goldberg, 1990: 1218-1225).

Beş faktör kişilik ölçeğinin öğrencilerin ebeveynlerinin eğitim durumuna göre yapılan analizi sonucunda nevroitiklik alt boyutunda en yüksek ortalama annesi veya babası üniversite mezunu olan öğrencilerde görülmüştür. Yani anne veya babası üniversite mezunu olan öğrencilerin daha stresli, endişeli ve karamsar olduğu söylenebilir (Zhang, 2003: 1432; Yazgan İnanç ve Yerlikaya, 2012: 288). Analizde açıklık alt boyutunda da en yüksek ortalama annesi lise mezunu olan veya babası okuma-yazma bilmeyen öğrencilerde görülmüştür. Annesi lise mezunu olan veya babası okuma-yazma bilmeyen öğrencilerin, ebeveynleri diğer eğitim durumlarına sahip öğrencilerden daha yüksek hayal gücüne sahip, cesur, yeni fikirler üretebilen, analitik yönü yüksek ve sorgulayıcı bireyler olduğu yorumu

yapılabilir (Somer vd., 2002: 24). Uyumluluk alt boyutunda en yüksek ortalama babası üniversite mezunu olan veya annesi okuma-yazma bilmeyen öğrencilerde görülmüştür. Babası üniversite mezunu olan veya annesi okuma-yazma bilmeyen öğrencilerin daha çok işbirliği yapabilen, merhametli, fedakar, saygılı, affetmeyi seven, kişisel çatışmalardan uzak duran bireyler olduğu yorumu yapılabilir (Somer vd., 2002: 23; Moody, 2007: 28). Son olarak vicdanlılık alt boyutuna göre yapılan analizde ortalama puan uyumluluk alt boyutuyla benzer şekilde babası üniversite mezunu olan veya annesi okuma-yazma bilmeyen öğrencilerde yüksek görülmüştür. Buradan babası üniversite mezunu olan veya annesi okuma-yazma bilmeyen öğrencilerin daha çok başarıma isteğine, düzenliliğe, disiplinli olmaya ve tedbir almaya eğilimli olduğu söylenebilir (Goldberg, 1990: 1218-1225).

Beş faktör kişilik ölçeğinin öğrencilerin sosyal hizmet bölümünü isteyerek tercih edip etmemelerine göre yapılan analizi sonucunda nevroitiklik alt boyutunda en düşük ortalama isteyerek tercih eden öğrencilerde görülmüştür. Yani sosyal hizmet bölümünü isteyerek tercih eden öğrencilerin daha stressiz, endişesiz ve pozitif olduğu söylenebilir (Zhang, 2003: 1432; Yazgan İnanç ve Yerlikaya, 2012: 288). Bu durumun sebebi olarak sosyal hizmet bölümünü kendi istekleriyle tercih etmeleri olarak gösterilebilir. Analizde dışa dönüklük alt boyutunun ortalama puanı sosyal hizmet bölümünü isteyerek tercih eden öğrencilerde daha yüksek çıkmıştır. Buradan hareketle sosyal hizmet bölümünü isteyerek tercih eden öğrencilerin daha kolay buldukları ortama uyum sağladıkları, dost canlısı oldukları ve özgüvenlerinin yüksek olduğu söylenebilir (Somer vd., 2002: 23). Analizde aynı şekilde açıklık alt boyutunun ortalama puanı sosyal hizmet bölümünü isteyerek tercih eden öğrencilerde daha yüksek çıkmıştır. Sosyal hizmet bölümünü isteyerek tercih eden öğrencilerin daha yüksek hayal gücüne sahip, cesur, yeni fikirler üretebilen, analitik yönü yüksek ve sorgulayıcı bireyler olduğu yorumu yapılabilir (Somer vd., 2002: 24).

Beş faktör kişilik ölçeğinin öğrencilerin sosyal hizmet bölümünü seçmelerinde etkili olan nedene göre yapılan analizi sonucunda nevroitiklik alt boyutunda en düşük ortalama sosyal hizmet bölümünü mezun arkadaş veya tanıdıklarının etkisiyle tercih eden öğrencilerde görülmüştür. Yani sosyal hizmet bölümünü mezun arkadaş veya tanıdıklarının etkisiyle tercih eden öğrencilerin daha stressiz, endişesiz ve pozitif olduğu söylenebilir (Zhang, 2003: 1432; İnanç ve Yazgan Yerlikaya, 2012: 288). Bu durumun sebebi olarak sosyal hizmet bölümünü tercih ederken çevrelerinde bölüm hakkında bilgi sahibi olan bireylerin fikirlerine başvurmaları gösterilebilir. Analizde dışa dönüklük alt boyutunun ortalama puanı sosyal hizmet bölümünü rehber öğretilmelerinin etkisiyle tercih eden öğrencilerde daha yüksek çıkmıştır. Buradan hareketle sosyal hizmet bölümünü rehber öğretilmelerinin etkisiyle tercih eden öğrencilerin daha kolay buldukları ortama uyum sağladıkları, dost canlısı oldukları ve özgüvenlerinin yüksek olduğu söylenebilir (Somer vd., 2002: 23). Analizde açıklık alt boyutunun ortalama puanı sosyal hizmet bölümünü mezun arkadaş veya tanıdıklarının etkisiyle tercih eden öğrencilerde daha yüksek çıkmıştır. Sosyal hizmet bölümünü mezun arkadaş veya tanıdıklarının etkisiyle tercih eden öğrencilerin daha yüksek hayal gücüne sahip, cesur, yeni fikirler üretebilen, analitik yönü yüksek ve sorgulayıcı bireyler olduğu yorumu yapılabilir (Somer vd., 2002: 24). Uyumluluk alt boyutuna göre yapılan analizde sosyal hizmet bölümünü aldıkları puana göre tercih eden öğrencilerin ortalama puanı daha yüksek çıkmıştır. Buradan sosyal hizmet bölümünü aldıkları puana göre tercih eden öğrencilerin daha çok işbirliği yapabilen, merhametli, fedakar, saygılı, affetmeyi seven, kişisel çatışmalardan uzak duran bireyler olduğu yorumu yapılabilir (Somer vd., 2002: 23; Moody, 2007: 28). Son olarak vicdanlılık alt boyutuna göre yapılan analizde de ortalama puan uyumluluk alt boyutuyla benzer şekilde sosyal hizmet bölümünü aldıkları puana göre tercih eden öğrencilerde daha yüksek çıkmıştır. Sosyal hizmet bölümünü aldıkları puana göre tercih eden öğrencilerin, diğer öğrencilerden başarıma isteği, düzenlilik, disiplinli olma ve tedbir alma gibi özelliklerde daha sık davranış sergilediği söylenebilir (Goldberg, 1990: 1218-1225).

Çalışmada kişilik özellikleri ile kariyer planlaması arasındaki ilişkiyi ölçebilmek için değişkenler arasında korelasyon analizi uygulanmıştır. Korelasyon analizi sonucunda, kariyer planlaması alt

boyutlarından kariyer uyumluluğu ile nevroitiklik alt boyutu arasında ilişki bulunamamıştır. Kariyer planlaması alt boyutlarından kariyer iyimserliği ve iş piyasalarına ilişkin algılanan bilgi ile nevroitiklik alt boyutu arasındaki ilişkinin pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür. Buradan yola çıkılarak nevroitiklik düzeyi yüksek bireylerin kariyer planlaması yapma eğilimlerinin yüksek olduğu ve bu bireylerle çalışmanın başarıyı getireceği sonucu çıkarılabilir. Diğer yandan, kariyer planlaması ölçeği ile kişilik özelliklerinin alt boyutları olan dışa dönüklük, uyumluluk, açıklık ve vicdanlılık boyutları arasında ise pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu sonuca bakılarak, dışa dönüklük, uyumluluk, açıklık ve vicdanlılık alt boyutlarının pozitif yönde olduğu sosyal hizmetten mezun öğrencilerle çalışıldığında başarılı sonuçlarla karşılaşılabilceği söylenebilir. Çünkü söz konusu alt boyutlar ve kariyer planlaması arasındaki ilişki doğru orantılı olduğundan birlikte artış veya azalış göstereceklerdir. Bu sonucu destekleyene çalışmalar ile yapılan literatür taramasıyla karşılaşılmıştır (Şeyhanlıoğlu, 2018; Kıyak, 2015).

Sosyal hizmet mesleğinin odak noktasında “insan” bulunmaktadır. Bu kapsamda değerlendirildiğinde insana ve insan onurunun yüceltilmesine yönelik hizmet veren söz konusu bu mesleğin seçiminde bireylerin kişilik özelliklerinin önemli bir yere sahip olduğu düşünülmektedir. Sosyal hizmet mesleği, insanlarla empati yeteneği kurabilen, anlayışlı, insan ve toplum refahına ilgi duyan, önderlik özelliklerine sahip bireyler için uygun olabilecek bir meslektir. Böylece bireylerin kişisel özellikleri ile seçecekleri meslek arasında önemli bir bağlantı olduğu düşünülmektedir. Tüm bu anlatılanlar ışığında sosyal hizmet mesleğinin gerekliliklerine bakıldığında bölümü seçecek öğrencilerin dışadönük, uyumlu, sorumluluk olabilen güvenilirlik puanı yüksek, duygusal dengelerini sağlayabilen ve deneyime açık kişilik tiplerine sahip olmalarının kariyer uyumlulukları açısından önemli bir yere sahip olduğu düşünülmektedir.

Bireylerin kariyer planlamasına başlarken öncelikle amaçlarını ortaya koymaları gerekmektedir. Kariyer hedeflerinin merkezine koydukları için gerekli olan donanım ve sorumluluklarına sahip olabilmek için söz konusu işin olumlu ve olumsuz yönlerini doğru tespit edebilmelidirler. Gerekli yeterliliğe sahip olduklarını düşündüklerinde kariyer amaçlarını daha gerçekçi şekilde belirleyebileceklerdir. Bireylerin kariyer hedeflerini gerçekleştirebilmesi için yapmak istedikleri işi belirleyerek çalışacakları işin yönetimini donanımsal olarak eksikliklerini tamamladıklarına ve yeteneklerini kabullendirmeye ikna edebilmeleri gerekmektedir. Sonrasında ise meslekte ilerleyebilmek için amaçlarını belirleyerek kariyerlerini sürekli gözden geçirmelidirler.

Üniversite öğrencilerinin kişilik özelliklerine göre kariyerlerini planlayabilmesi için 2018’de kurulan Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi Başkanlığı büyük rol oynamaktadır. Üniversite öğrencilerinin kariyer planlamalarını sağlamak ve istihdama katkı sunmak açısından Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi Başkanlığı tarafından çeşitli hizmetler verilmektedir. Bu hizmetlerden ilki üniversitelerin kariyer merkezlerinin etkin çalışması adına kaleme alınan ‘Üniversite Kariyer Merkezleri Kitabı’dır. İkinci hizmet ise üniversite öğrencilerinin ve mezunlarının istihdamını kolaylaştırabilmek amacıyla kurulan ‘Yetenek Kapısı’ platformudur. Üçüncü ve son hizmet ise üniversitelere gönderilen ve birinci sınıflarda zorunlu hale getirilmesi önerilen ‘Kariyer Planlama’ dersidir. Ayrıca Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi Başkanlığı koordinasyonunda kamu ve özel sektör işverenlerinin işbirliğiyle üniversite öğrencileri için hazırlanan staj sefer birliği programı rekor sayıda öğrenci başvurusuyla devam etmektedir. Tüm bu hizmetler göz önüne alındığında üniversite öğrencilerinin kişilik özellikleri ve yeteneklerine uygun kariyer planlaması yapabilmesi için üniversitelerin, kariyer merkezlerinin, Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi Başkanlığı gibi paydaş kurumların aktif şekilde faaliyetlerine hız kesmeden devam etmesi gerekmektedir.

Çıkarılan sonuçlar göz önüne alındığında kişilik özellikleri ile kariyer planlaması arasında ilişki olduğundan dolayı bireylerin kariyer planlamalarını yaparken kişilik özelliklerine göre hareket

etmelerinin kariyer hedeflerine yardımcı olacağı düşünülmektedir. Gelecek çalışmalarda farklı üniversitelerin veya farklı bölüm öğrencilerinin katılımı sağlanarak kişilik özellikleri ile kariyer planlama arasındaki ilişki tekrar analiz edilebilir. Üniversite öğrencilerinin kariyer hedeflerine ulaşabilmeleri için hayata geçirilen kariyer merkezleri veya kariyer planlama dersi gibi projelerin sonuçlarını görebilmek amacıyla gelecek dönemlerde yeni çalışmalar yapılabilir. Böylece kişilik özellikleri ile kariyer planlaması arasındaki ilişkiye yönelik yapılacak her yeni çalışma ve atılacak her yeni adım ile gençlerin kariyer hedefleri daha ulaşılabilir hale gelmiş olur.

KAYNAKÇA

- AKSOY, G. (2020). “Kariyer Planlaması ve Kişilik Arasındaki İlişki: Bitlis Eren Üniversitesi Lisans Öğrencileri Örneği”, Yüksek Lisans Tezi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.
- AYAN KOCABAŞ, S. (2019). “Sosyal Hizmet Lisans Öğrencilerinin Kariyer Planlaması: Yalova Üniversitesi Örneği”, Yüksek Lisans Tezi, Yalova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yalova.
- BENET-MARTINEZ, V. ve JOHN, O. P. (1998). Los Cinco Grandes Across Cultures and Ethnic Groups: Multitrait-Multimethod Analyses of The Big Five in Spanish and English. *Journal of personality and social psychology*, 75(3), 729.
- BUTLER, A. C. (1990). A Reevaluation of Social Work Students' Career Interests. *Journal of Social Work Education*, 26(1), 45-56.
- ERBAY, E. ve SEVİN, Ç. (2013). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmet 4. Sınıf Öğrencilerinin Eğitim Süreçlerine Ve Gelecekteki Meslek Yaşamlarına İlişkin Görüşleri. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 24(1), 25-40.
- GOLDBERG, L. R. (1990). “An Alternative “Description of Personality”: The Big-Five Factor Structure”, *Journal of Personality and Social Psychology*, 59(6), 1216-1229.
- HOLLEY, L. C. ve YOUNG, D. S. (2005). Career Decisions and Experiences of Social Work Faculty: A Gender Comparison. *Journal of Social Work Education*, 41(2), 297-313.
- KIYAK, F.M. (2015). Lisans Öğrencilerinin Kişilik Özellikleri ve Değerlerinin Bireysel Kariyer Planlaması Sürecine Etkisi: Mustafa Kemal Üniversitesi Örneği, (Yüksek Lisans Tezi), Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- KOÇAK, O. ÇEVİK, O. ve SAVACI, D. (2018) Sosyal Hizmet Bölümünü Seçme ve Sosyal Hizmet Eğitimine Devam Etmede Türkiye’deki Sosyal Hizmet Öğrencilerinin Motivasyonları, *Sosyal Hizmet Kongresi 2018: Mültecilerle Sosyal Hizmet*, 145-162.
- KRAVETZ, D. ve JONES, L. E. (1982). Career Orientations of Female Social Work Students: An Examination of Sex Differences. *Journal of Education for Social Work*, 18(3), 77-84.
- MOODY, M. C. (2007). Adaptive Behavior in Intercultural Environments: The Relationship Between Cultural Intelligence Factors and Big Five Personality Traits. (Unpublished Doctorate Dissertation). George Washington University, Washington.
- ÖZDEMİR, Y. ve ARAS, M. (2015). Sosyal Hizmetlerde Kariyer Yönetimi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 107-121.
- ROMPF, E. L. ve ROYSE, D. (1994). Choice of Social Work as a Career: Possible Influences. *Journal of Social Work Education*, 30(2), 163-171.
- ROTTINGHAUS, P. J., DAY, S. X. ve BORGAN, F. H. (2005). The Career Futures Inventory: A measure of career-related adaptability and optimism. *Journal of Career Assessment*, 13(1), 3-24.
- RUBIN, A., JOHNSON, P. J. ve DEWEAVER, K. L. (1986). Direct Practice Interests of MSW Students: Changes From Entry to Graduation. *Journal of Social Work Education*, 22(2), 98-108.
- RUBIN, A. ve JOHNSON, P. J. (1984). Direct Practice Interests of Entering MSW Students. *Journal of Education for Social Work*, 20(2), 5-16.
- SHA, W., WONG, Y. C., LOU, V. W., PEARSON, V., ve GU, D. H. (2012). Career Preferences of Social Work Students in Beijing and Shanghai. *Social Work Education*, 31(1), 4-21.

- SERİNKAN, C. ve BARUTÇU, E. (2006). Pamukkale Üniversitesi İİBF Öğrencilerinin Kariyer Planları ve Sosyotropi-Otonomi Kişilik Özelliklerine İlişkin Bir Araştırma. Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 8(2), 317-339.
- SEVİM, K. ve ALTUN, F. (2017). Sosyal Hizmet Bölümü Öğrencilerinin Geleceğe Yönelik Mesleki ve Akademik Beklentileri. Artvin Çoruh Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, 3(2), 51-65.
- SOMER, O., KORKMAZ, M. ve TATAR, A. (2002). “Beş Faktör Kişilik Envanteri”nin Geliştirilmesi – I: Ölçek ve Alt Ölçeklerin Oluşturulması”, Türk Psikoloji Dergisi, 17(49),21-33
- ŞEYHANLIOĞLU, H. Ö. (2018). Bireysel Kariyer Planlaması Ve Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki: Turizm Çalışanları Örneği. Sıtkı Koçman Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- TOMANBAY, İ. (1999), Sosyal Çalışma Sözlüğü, Selvi Yayınevi, Ankara.
- YAZGAN İNANÇ, B. ve YERLİKAYA, E. E. (2012). Kişilik Kuramları. Ankara: Pegem Akademi Yayınevi.
- ZHANG, L. F. (2003). “Does the Big Five Predict Learning Approaches?”, Personality and Individual Differences, 34(8),1431-1446.